اخبار کوتاه

ضرب الاجل بانک مرکزی برای پیاده‌سازی دستورالعمل امهال مطالبات موسسات اعتباری

معاون نظارت بانک مرکزی با اشاره به ضرب الاجل بانک مرکزی به بانک‌ها برای پیاده‌سازی «دستورالعمل نحوه امهال مطالبات موسسات اعتباری»، گفت: بانک‌ها باید با جدیت هر چه بیشتر نسبت به پیاده‌سازی این امر اقدام کنند و اگر تا دی ماه این کار عملیاتی نشده باشد، برخورد صورت خواهد گرفت.

به گزارش پیام آشنا، محمدپور در جلسه ای که به منظور تبادل نظر در رابطه با برنامه اجرایی شبکه بانکی برای ارتقای نظام مبارزه با پولشویی و رفع چالش‌های مرتبط با آن با حضور مدیران عامل بانک‌ها، اعضای هیأت مدیره و نمایندگان مبارزه با پولشویی شبکه بانکی در محل بانک مرکزی، برگزار شد، گفت: تا پایان سال ۱۴۰۳، روند بایش و ارائه گزارش‌های نظارتی به شیوه کنونی ادامه خواهد داشت.

وی با تأکید بر ضرورت نظارت جدی بانک‌ها در زمینه معضل حسابهای اجرایی، گفت: حسابهای اجرایی، یکی از مهم‌ترین مباحثی است که اثرات مختلف منفی آن در حوزه های مختلف مشهود است و یکی از مهمترین آثار منفی این پدیده در ماههای اخیر در زمینه کنترل بازار ارزیه عینه مشاهده شد و لذا توجه ویژه به این موضوع ضرورت دارد.

محمدپور اجرایی شدن «دستورالعمل نحوه امهال مطالبات موسسات اعتباری» را یکی از اولویت‌های حوزه نظارت عنوان کرد و گفت: بانک‌ها باید با جدیت هر چه بیشتر نسبت به پیاده‌سازی این امر اقدام کنند چرا که این موضوع در تعاملات بانک مرکزی با بانک‌ها اثرگذار خواهد بود و تا دی ماه در بانک‌هایی که این مهم عملیاتی نشده باشد، برخورد مناسب و جدی صورت می‌گیرد. چرا که معتقدم عدم اجرای این دستورالعمل کیفیت درآمد و شفافیتی درآمد و سود و طبقه بندی دارایی‌ها را در صورت مالی مالی بانکها تحت تأثیر قرار می‌دهد.

معاون نظارت بانک مرکزی خاطرنشان کرد: در جلسه اخیر رئیس کل بانک مرکزی با مدیران عامل بانک‌ها به دلیل اهمیت مباحث نظارتی، مقرر شد در جلسه‌ای با تفصیل بیشتر مباحث مذکور برای نمایندگان شبکه بانکی ارائه شود. بر این اساس پیش از این نیز بازرسی جامع نحوه اجرای مقررات و الزامات مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم با رویکرد ریسک محور توسط این بانک انجام و نتایج برای هر یک از موسسات اعتباری ارسال شده بود.

بنا بر اعلام بانک مرکزی، وی در ادامه افزود: ضروری است گزارش‌های بانک مرکزی در هیأت مدیره بانک‌ها مورد توجه قرار گیرد و برنامه‌های منسجم و مدون توسط هیأت مدیره بانک‌ها ارائه شود که ارتقای کیفیت موضوعات نظارتی و به ویژه مبارزه با پولشویی را مورد توجه قرار دهد. لذا از حوزه مبارزه با پولشویی بانک مرکزی نیز خواستم که برنامه‌های شبکه بانکی از آنها اخذ شود.

معاون نظارت بانک مرکزی خاطرنشان کرد: در جریان این گزارش که تهیه آن بیش از یک سال به طول انجامید، حوزه‌های مبارزه با پولشویی بانک‌ها حضور فعالانه داشتند و از آنها قدردانی می‌کنم. البته در این باره گام بعدی آن است که هیأت مدیره بانک‌ها این موضوع را جدی بگیرند و برنامه‌ای را برای آن تدوین کنند تا به واسطه این برنامه در گزارش بعدی، شاهد رشد کیفی فعالیت‌های نظارتی بانک‌ها باشیم.

وی با بیان اینکه گزارش مذکور، اولین گزارش جامع درخصوص شرایط جایگاه و نحوه رفتار بانک‌ها در حوزه مبارزه با پولشویی بود، تصریح کرد: این موضوع از ابعاد مختلفی برای بانک‌ها حائز اهمیت است تا یک ماه آینده همه بانک‌ها برنامه اصلاحی و ارتقا را مبتنی بر گزارش بانک مرکزی ارائه کنند و تا پایان سال نیز گزارشی به روز از روند اصلاح، مجدداً تهیه خواهد شد.

کمبود و سهمیه بندی شکر تکذیب شد

سرپرست معاونت توسعه بازرگانی وزارت جهاد کشاورزی، نسبت به شایعه سهمیه‌بندی شکر فراوان، توسط برخی رسانه‌ها واکنش نشان داد.

به گزارش پیام آشنا، به نقل از مهر، احمد خانی نوذری، سرپرست معاونت توسعه بازرگانی وزارت جهاد کشاورزی در پی انتشار شایعه‌ای در فضای مجازی، مبنی بر کمبود و سهمیه بندی شکر، ضمن تکذیب این شایعه اعلام کرد: شکر مورد نیاز مردم به اندازه کافی تأمین و با قیمت مصوب در شبکه مصرف خلوار توزیع شده است و هیچ گونه محدودیتی نیز جهت عرضه بیشتر آن وجود ندارد.

وی افزود: از ابتدای سال جاری علاوه بر عرضه شکر توسط بخش خصوصی، ماهانه بالغ بر ۲۰ هزار تن توسط شرکت بازرگانی دولتی برای مصرف خلوار از طریق شبکه‌های رسمی توزیع شده است.

خانی نوذری در ادامه گفت: با عنایت به شروع فصل تولید شکر در داخل و عرضه شکر استحصالی توسط کارخانجات داخلی به بازار و همچنین برنامه‌ریزی‌های انجام شده برای واردات و تأمین پایدار شکر، طی ماه‌های آینده بازار شکر شرایط باثباتی را در پیش خواهد داشت.

مجوز حضور ایران در اکسپو ژاپن هنوز صادر نشد

کمیسر ژنرال کشورمان برای رایزنی با دولت ژاپن برای حل مشکلات مربوط به حضور جمهوری اسلامی ایران در اکسپو ۲۰۲۵ اوزاکا- کانسای به این کشور سفر کرد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از تسنیم، سید احمدرضا علائی طباطبائی در جلسه با کمیسر ژنرال کشور ژاپن در خصوص لزوم رعایت شرایط میزبانی توسط دولت ژاپن به عنوان میزبان رویداد مهم بین المللی اکسپو گفتگو کرد.

مدیرعامل شرکت نمایشگاه‌های بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران در این دیدار اظهار کرد: برای حضور کشورما در رویداد اکسپو، نیاز به افتتاح حساب بانکی و ایجاد ماهیت حقوقی در کشور میزبان است که علی رغم رایزنی‌های دیپلماتیک انجام‌شده با دولت ژاپن در هفت ماه گذشته هنوز این اجازه به کشورمان داده نشده است.

وی با اعلام مراتب اعتراض کشورمان به عدم رعایت شرایط میزبانی توسط دولت ژاپن، ابراز امیدواری کرد که با تدابیر دولت مذکور این مشکل در آینده نزدیک مرتفع گردد.

لازم به ذکر است، پاویون ۹۰۰ متری کشورمان در تیپ A در بخش شمالی دهکده اکسپو در جزیره مصنوعی یومشیما در شهر اوزاکا جلمایی شده است. این رویداد فروردین ۱۴۰۴ افتتاح و ۶ ماه ادامه خواهد داشت.

سرپرست اداره کل امور اقتصادی و دارایی البرز:

هدف از مولدسازی دارایی‌های دولت کمک به افزایش بهره‌وری است

سرپرست اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان البرز گفت: واگذاری املاک مازاد مصوب تا سقف ۲۰۰۰ میلیارد ریال در استان‌ها از جمله اختیارات استانداران مرتبط با مولدسازی دارایی های دولت است.

به گزارش پیام آشنا، حسین جلیل‌پیران در جلسه مولدسازی دارایی‌های دولت که با حضور معاون نظارت مالی و رئیس خزانه معین استان البرز، رئیس اداره اموال و اوراق بهادار این اداره کل و نمایندگان دانشگاه علوم پزشکی البرز، اداره کل ثبت اسناد و املاک استان، اداره کل جهاد کشاورزی البرز، راه و شهرسازی استان البرز و اداره کل محیط زیست استان در محل سالن جلسات اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان البرز برگزار شد، گفت: طرح مولدسازی دارایی ها یکی از برنامه های اقتصادی مهم و اولویت دار دولت مردمی سیزدهم با هدف افزایش کارایی و بهره‌وری دارایی های راکد و مازاد دولتی، تکمیل پروژه های عمرانی، کمک به رشد اقتصادی و افزایش بهره وری اموال مازاد دولت است.

وی با اشاره به ماده ۸ آیین نامه اجرایی مولدسازی دارایی های دولت گفت: براساس این ماده در صورتی که در مهلت تعیین شده اموال مازاد توسط خود دستگاه اجرایی اعلام نشده باشد، وزارت امور اقتصادی و دارایی به عنوان مجری مورد مازاد را مورد بررسی قرار می دهد.

وی افزود: برخی معیارهای این تشخیص طبق آیین نامه شامل دارایی هایی است که در راستای وظایف ذاتی دستگاه های مشمول استفاده نمی شود و همچنین دارایی هایی که فاقد توجیه اقتصادی از جنبه سرانه استاندارد یا ارزش منطقی و موقعیت جغرافیایی و یا بیش از یک سال راکد یا بدون استفاده باقی مانده است.

سرپرست اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان البرز با اشاره به اهمیت موضوع مولدسازی در امر پیشرفت و توسعه کشور، عنوان کرد: ادارات کل امور اقتصادی و دارایی استان به عنوان نماینده محوری و نیز کارگروه مولدسازی استانی موظفند ضمن پیگیری امور تفویض شده، گزارش عملکرد استانی را بصورت ماهانه به سازمان خصوصی سازی ارسال تا برای استحضار رئیس جمهور تقدیم گردد.

در ادامه این جلسه، وضعیت پرونده های اموال و املاک مازاد دانشگاه علوم پزشکی البرز، اداره کل جهاد کشاورزی استان، اداره کل راه و شهرسازی و اداره کل محیط زیست البرز مورد بررسی قرار گرفت.

در استان‌ها از جمله اختیارات استانداران مرتبط با مولدسازی دارایی های دولت است.

سرپرست اداره کل امور اقتصادی و دارایی استان البرز با اشاره به اهمیت موضوع مولدسازی در امر پیشرفت و توسعه کشور، عنوان کرد: ادارات کل امور اقتصادی و دارایی استان به عنوان نماینده محوری و نیز کارگروه مولدسازی استانی موظفند ضمن پیگیری امور تفویض شده، گزارش عملکرد استانی را بصورت ماهانه به سازمان خصوصی سازی ارسال تا برای استحضار رئیس جمهور تقدیم گردد.

دومین دوره بازارچه برکت در پارک نبوت کرج افتتاح شد

دومین دوره بازارچه برکت عرضه محصولات مشاغل خرد و خانگی با حضور نرجس بختیار خلج مشاور وزیر تعاون کار و رفاه اجتماعی در امور بانوان و خانواده، فضلی معاون اقتصادی استاندار البرز، رمضانی معاون استاندار و فرمندار ویژه کرج، عبدالله دارایی مدیر کل تعاون کار و رفاه اجتماعی استان البرز، قاسم پور و منعمی اعضای شورای اسلامی شهر کرج و جمعی مدیران و مسئولین استانی و تشکل‌های کارگری و کارفرمایی در پارک نبوت کرج افتتاح شد. این بازارچه در راستای حمایت از اهالی بخش مشاغل خانگی تا دهم دی ماه در پارک نبوت ادامه خواهد داشت

به گزارش پیام آشنا، مدیرکل تعاون، کار و رفاه اجتماعی البرز گفت: دولت شبانه روز در تلاش است تا زیرساخت‌های لازم برای عرضه بنون واسطه تولیدات فعالان مشاغل خانگی به ویژه زنان سرپرست خانوار را فراهم کند تا از این طریق به بهبود وضعیت معیشتی آنها کمک کند.

عبدالله دارایی روز چهارشنبه ۲۴ آبان در مراسم افتتاح دومین بازارچه برکت استان در پارک نبوت کرج اظهار کرد: این رویدادها کاملاً مردمی است و شتاب‌های اجرایی صرفاً زمینه ساز برگزاری آنها هستند.

وی ادامه داد: بازارچه برکت به دنبال تکمیل زنجیره تولید ناقوش است و شرایطی فراهم می‌کند که غرفه داران تولیدات خود را بدون واسطه به فروش برسانند.

وی ابراز کرد: این بازارچه‌ها بخشی از نیاز مردم به تولیدات مختلف را با قیمت مناسب فراهم می‌کنند و پیش از این نیز البرز تجربه برپایی بازارچه‌هایی از این دست را داشته است.

وی افزود: سعی داریم برای برپایی چنین بازارچه‌هایی از ظرفیت مکان‌های دیگر هم بهره بگیریم و در این خصوص به دنبال انعقاد تفاهمنامه با مدیریت شهری کرج هستیم.

دارایی توضیح داد: دولت شبانه روز در تلاش است تا زیرساخت‌های لازم برای عرضه بنون واسطه تولیدات فعالان مشاغل خانگی به ویژه زنان سرپرست خانوار را فراهم تا از این طریق به بهبود وضعیت معیشتی آنها کمک کند.

این مسئول اضافه کرد: از ابتدای سال تا کنون بیش از ۱۲ هزار مجوز مشاغل خانگی در کشور صادر شده است که در مدت مشابه سال گذشته تعداد مجوزهای صادر شده ۷ هزار مورد بود.

وی گفت: این نشان می‌دهد هم مردم نیاز برای فعالیت در این حوزه را احساس کرده‌اند و هم دولت به طور جدی به دنبال ایجاد فضای مناسب برای کمک به مردم جهت راه اندازی کسب و کار در این حوزه است.

مدیرکل کار و رفاه اجتماعی استان البرز گفت: از ابتدای سال تا کنون ۱۱۷ میلیارد تومان تسهیلات در استان البرز به فعالان حوزه مشاغل خانگی پرداخت شده است.

وی ابراز کرد: البرز شرایط مناسبی برای توسعه مشاغل خانگی دارد و از چنین بازارچه‌هایی می‌توان به عنوان الگو برای استان‌های دیگر بهره برد.

وی افزود: خوشبختانه با تلاش جهاد دانشگاهی البرز مرکز سامانه‌دهی مشاغل خانگی استان راه اندازی شده و امروز هر کسی به کسب اطلاعات و دریافت مجوز در این حوزه نیاز داشته باشد می‌تواند به این مرکز مراجعه کند.

گفتنی است دومین دوره بازارچه برکت تا پایان دی ماه برپا خواهد بود.

رئیس انجمن قهوه ایران خبر داد

افزایش مصرف قهوه در کشور

رئیس انجمن قهوه ایران از افزایش مصرف داخلی قهوه خبر داد و گفت: میزان واردات دانه قهوه سبز در سال ۱۳۹۸ معادل ۸۰۰۰ تن بوده، اما این رقم در سال ۱۴۰۱ به ۳۳ هزار تن رسیده است.

به گزارش پیام آشنا، حسام ربیعی در افتتاحیه اولین نمایشگاه تخصصی قهوه ایران اظهار کرد: ارزش افزوده این صنعت، جلوگیری از خروج ارز است. اکنون ایران به یکی از تولیدکنندگان محصولات قهوه تبدیل شده و میزان واردات مواد اولیه مثل دانه سبز نیز با روند افزایشی روبه رو شده است.

وی همچنین از افزایش مصرف داخلی قهوه خبر داد و گفت: میزان واردات دانه قهوه سبز در سال ۱۳۹۸ معادل ۸۰۰۰ تن بوده، اما این رقم در سال ۱۴۰۱ به ۳۳ هزار تن رسیده است.

به گفته ربیعی این آمار نشان از افزایش مصرف داخلی و تعداد شرکت‌های فعال در صنعت قهوه دارد که باعث شده میزان واردات مواد اولیه رشد کند. رئیس انجمن قهوه ایران با بیان اینکه نمایشگاه تخصصی قهوه اجازه می‌دهد، فعالان این حوزه با محصولات جدید آشنا شوند و شرکت‌ها نیز تنوع محصولات را به مشتریان و خرده فروشان معرفی کنند، گفت: نمایشگاه قهوه ایران در مرکز رویدادهای بین‌المللی ایران مال در روزهای ۲۴ تا ۲۸ آذان ماه از ساعت ۱۲ تا ۲۱ برگزار می‌شود.

به گفته وی ۵۵ شرکت در این نمایشگاه حضور دارند. هدف از برگزاری این نمایشگاه آشنایی جامعه با برندهای مطرح ایرانی و نمایش پیشرفت‌های این صنعت در عرصه تولید و فرآوری دانه قهوه است.

معاون وزیر نیرو اعلام کرد

آمادگی ۱۰۰ درصدی وزارت نیرو برای تامین زیرساخت خودروهای برقی

معاون وزیر نیرو در امور برق و انرژی گفت: وزارت نیرو به صورت ۱۰۰ درصدی آماده همکاری برای تامین خودروهای برقی است و در این حوزه نیز از گذشته مطالعات زیادی صورت گرفته است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، همایون حائری در حاشیه بیست‌وسومین نمایشگاه بین‌المللی و نخستین جشنواره و فیزاژار تخصصی صنعت برق ایران در پاسخ به سوال ایسنا در خصوص آمادگی وزارت نیرو برای تامین برق خودروهای برقی اظهار کرد: همکاران وزارت نیرو از سال‌های پیش روی خودروهای برقی مطالعه داشتند و صنعت برق متخصصین خوبی در این زمینه دارد به طوری که می‌توانیم برای تامین تجهیزات صنعت برق در این حوزه مشکلی نداریم.

وی اضافه کرد: اگر بخواهیم خودروهای برقی را به صورت گسترده توسعه دهیم می‌بایست زیرساخت‌های آن توسعه یابد که باید برای افزایش ظرفیت شبکه نیروگاهی و خطوط انتقال سرمایه‌گذاری صورت گیرد، اما اعتقادمان روی این مساله است.

حائری در پاسخ به سوال دیگر ایسنا مبنی بر این‌که آیا وزارت نیرو برای احداث ایستگاه‌های شارژ نیز اقدامی انجام خواهد داد؟ گفت: وظیفه وزارت نیرو تامین برق است که برای این موضوع مشکلی نداریم، اما احداث ایستگاه‌های شارژ به عهده شهرداری است و می‌بایست ایستگاه‌ها متناسب با تعداد خودروها تجهیز شود، اما توسعه صنعت برق برای تامین نیاز برقی در این حوزه اتفاق خواهد افتاد و وزارت نیرو مشکلی برای تامین برق خودروهای برقی ندارد.

خودکفایی ۱۰۰ درصدی در حوزه نیروگاهی

معاون وزیر نیرو در امور برق و انرژی با بیان این‌که صنعت برق در بخش توزیع ۱۰۰ درصد و در بخش نیروگاهی بیش از ۹۰ درصد خودکفا است، تصریح کرد: ۱۰ درصد باقی‌مانده به معنای عدم توانایی صنعت برق نیست چرا که تجهیز این میزان توجیه اقتصادی نداشته و ایران جزو تولید کنندگان برتر نیروگاهی در دنیا است.

سال آینده سال تحول تجدیدپذیرها در صنعت برق است

وی با اشاره به توسعه انرژی‌های تجدید پذیر در کشور اظهار کرد: در حال حاضر ۱۱۰۰ مگاوات ظرفیت منسوبه نیروگاه‌های بادی و خورشیدی در کشور است اما ریل‌گذاری خوبی با توجه به حساسیت‌های وزیر نیرو و فعالیت‌هایی که سابا انجام داده صورت گرفته به گونه‌ای که اکنون توربین و پنل‌های تجدید پذیرها در داخل کشور ساخته می‌شود و با ریل گذاری صورت گرفته اکنون احداث نیروگاه‌های تجدیدپذیر شدت خوبی گرفته است.

معاون وزیر نیرو در امور برق و انرژی با تاکید بر اینکه سال آینده تحول تجدیدپذیرها در صنعت برق رقم می‌خورد، گفت: ۳۰۰۰ تا ۴۰۰۰ مگاوات نیروگاه خورشیدی در سال احداث می‌شود که در تابستان آینده می‌توانیم بخشی از آن را مورد استفاده قرار دهیم و این برنامه‌ها در آینده نیز ادامه خواهد داشت به گونه‌ای که برای ۱۰ سال آینده می‌توانیم بگوییم که یک ظرفیت ۳۰ هزار مگاوانی را خواهیم داشت.

حائری با تاکید بر این‌که تمامی زوایای کار دیده شده است، تصریح کرد: نگاه به تجدید پذیرها با توجه به موضوع هوای پاک، شرایط محیط زیستی و حفظ منابع سوختی به طور جدی در صنعت برق دیده شده و برای سال آینده تجدید پذیرها سهم زیادی را به خود اختصاص می‌دهند.

وی ادامه داد: برای اینکه صنعت تجدیدپذیر رشد کند باید به موضوع سرمایه‌گذاری‌ها توجه شود اقداماتی که انجام شده بیشتر در بخش تامین منابع مالی برای سرمایه‌گذار است و این صنعت نیز مزایای زیادی برای ورود و توسعه دارد.

معاون وزیر نیرو در امور برق و انرژی با بیان اینکه با پاکستان و افغانستان مذاکراتی برای تامین نیازهای برقی صورت گرفته است، اظهار کرد: پاکستان کشوری است که ما به آنجا برق صادر می‌کنیم اخیرا نیز جلسه‌ای با این کشور برگزار شد تا بیشتر از پتانسیل‌ها استفاده شود این کشور نیازهای برقی زیادی دارد و برای ساخت تجهیزات داخل نیز نیازمند پتانسیل‌های ایران است که می‌توانیم در این حوزه فعالیت‌هایی با این کشور داشته باشیم.

وی اضافه کرد: با کشور افغانستان نیز روی این موضوع بحث شد و این کشور نیز نیازهایی را در حوزه خدمات فنی و مهندسی و تامین انرژی داشت که روی آن مذاکره صورت گرفت.

حائری با اشاره به نمایشگاه صنعت برق امسال گفت: این نمایشگاه امسال نسبت به سال گذشته رشد کمی و کیفی خوبی داشت به طوری که ۴۸۰ شرکت داخلی و ۱۱۰ شرکت خارجی در این نمایشگاه حضور داشتند اما سال قبل تنها ۳۵۰ شرکت داخلی و ۲۲ شرکت خارجی در این نمایشگاه بودند که این موضوع بیانگر افزایش کیفیت نمایشگاه است.

معاون وزیر نیرو در امور برق و انرژی با بیان اینکه در حوزه معرفی محصولات نیز اقدامات خوبی صورت گرفت چرا که محصولات دانش بنیان مورد تمجید بازدیدکنندگان به ویژه بازدیدکنندگان خارجی قرار گرفت، گفت: امسال برای اولین بار جشنواره و فیزاژار نیز برگزار شد که به واسطه آن ایده‌های فناورانه تجاری سازی شدند. تعداد ۴۱۰ محصول دانش بنیان را در این نمایشگاه شاهد بودیم که نشان دهنده پایه‌های خلاقیت و دانش ایرانیان است.

یادداشت

تبعیض جنسیتی؛ مانع توسعه؟ (بخش اول)

تاکنون فرض بر این بود، در محیطی که زنان اختیار عمل بیشتری داشته باشند و تبعیض جنسیتی کم باشد، نرخ باروری کاهش و نرخ تشکیل سرمایه انسانی افزایش می‌یابد و در نتیجه ما شاهد توسعه اقتصادی و رشد درآمد سرانه خواهیم بود، با این حال این فرض که بسیاری از مطالعات اقتصاد توسعه مبتنی بر آن بود، توسط داده‌ها و یافته‌های جدید به چالش کشیده شده است. هیچ مدرکی وجود ندارد که نشان دهد زنان در برتقال از نظر تاریخی بیشتر از سایر بخش‌های اروپای غربی، از جمله انگلیس و هلند، مورد تبعیض قرار گرفته‌اند با این حال برتقال هرگز به اندازه انگلستان توسعه نیافت. این یافته‌ها نشان می‌دهد که فرایش اختیار عمل زنان خود نتیجه توسعه است نه علت آن و برای معمای واگرایی درآمدی میان جوامع مختلف، باید به دنبال علل دیگری گشت.

معمای برتغال و انگلستان

تبعیض جنسیتی به‌عنوان یک عامل تعیین کننده در پشت واگرایی بلندمدت در درآمدهای جنوب اروپا در مقابل شمال غرب اروپا شناخته شده است. در این مقاله، ما نشان می‌دهیم که هیچ مدرکی وجود ندارد که نشان دهد زنان در برتقال از نظر تاریخی بیشتر از سایر بخش‌های اروپای غربی، از جمله انگلیس و هلند، مورد تبعیض قرار گرفته‌اند. ما بر مجموعه داده جدیدی متشکل از هزاران مشاهدات از منابع آرشیوی که ۶۶ اثر را در بر می‌گیرد، تکیه می‌کنیم و آن را با بحث کیفی هنجارهای اجتماعی مقایسه‌ای تکمیل می‌کنیم. در مقایسه با اروپای شمال غربی، زنان در برتقال بانک‌ها، دستمزدهای جنسیتی مشابه مواجه بودند، در سنین مشابه ازدواج کردند و با محدودیت بیشتری برای مشارکت در بازار کار مواجه نبودند. در نتیجه، عوامل دیگری باید مسوول اختلاف لگدی درآمدها در میان جوامع اروپا باشند.

درتوام ۱۷۸۶ بیمارستان مردبیمارستان سلطنتی کویمبرا در خواست قزایش حقوق کردند. آنها استدلال کردند که شغل آنها به تلاش یعنی بالتیی نیاز دارد و دستمزد آنها از آنچه پرستاران زن می‌گیرند، کمتر است، حتی اگر پرستاران زن کمتر کار کنند و کارهای سبک‌تری انجام دهند. در این مقاله، نشان می‌دهیم که اگرچه تجربه این مردان را نمی‌توان نماینده تاریخ برتقال در نظر گرفت، زیرا معمولا مردان بیشتر از زنان درآمد داشتند؛ اما تفاوت‌های قابل مشاهده شکاف دستمزد جنسیتی را می‌توان تا حد زیادی با چیزان تفاوت‌ها و سطوح مختلف بهره‌وری توضیح داد. در حالی که تبعیض جنسیتی در برتقال وجود داشت، میزان آن مشابه یا سایر نقاط اروپای غربی، از جمله انگلستان یا هلند بود، محدودیت‌های مشابهی در زمینه مشارکت در بازار کار، شکاف جنسیتی دستمزد و سن ازدواج وجود داشت. هنجارها نیز یکسان بودند: ازدواج تک‌همسری یا شخصی خارج از طایفه و مبتنی بر ازدواج و نومحلی (آزادی انتخاب محل زندگی) بود و زنان می‌توانستند دارایی داشته باشند و سهمی در ارث به همان میزان زنان در سیاری از نقاط اروپا داشته باشند. برتقال تمام ویژگی‌هایی را داشت که کلرمایکل، هنریچ و همکارش، به‌عنوان تعریف الگوی ازدواج اروپایی (EMP) استدلال کرده‌اند. ازاین‌رو، ما استدلال می‌کنیم که هنجارهای اجتماعی مرتبط با تبعیض جنسیتی بر خلاف آنچه ادبیات توسعه در این اواخر نشان می‌دهد، عوامل تعیین‌کننده‌ای برای توضیح واگرایی درآمد برتقال در مقابل کشورهای اروپای شمال غربی، از جمله انگلستان و هلند، نیستند.

انگیزه ما برای مطالعه این موضوع ناشی برای درک دلایلی است که واگرایی در درآمدها در اروپا را توضیح می‌دهد که در اوایل دوره مدرن آغاز شد. یک فرضیه برجسته، یعنی «اختیار و اقتدار زنان» نشان می‌دهد که نهادها و شیوه‌های اجتماعی مختلف در جنوب غربی اروپا نسبت به کشورهای شمال غرب، مانند انگلیس علت ناکوایی منطقه اول در رشد در اوایل دوره مدرن استمور و زلدن (۲۰۱۰)، استدلال می‌کند که الگوی ازدواج اروپایی مبتنی بر اختیار گزینش محل و اجماع به‌عنوان دو اصل اصلی در کشورهای منطقه اول به همان میزانی که در دیمی نشان داده شده است، ایجاد نشد. اینها شیوه‌های اصلی EMP را تشکیل می‌دادند، جایی که زنان از قرون وسطی دارای درجه بیشتری از آزادی بودند، در نتیجه این سطح اختیار و آزادی بالاتر، سطوح باروری تاریخی پایین و تشکیل سرمایه انسانی بالاتر از جاهای دیگر بود.

همین ادبیات استدلال می‌کند که زنان در جنوب اروپا از میزان بیشتری از تبعیض جنسیتی رنج می‌بردند. به‌عنوان مثال، طبق نظر زلدن (۲۰۲۱) در اروپای جنوب غربی، زنان طبق هنجارهای اجتماعی حقوق می‌گرفتند و اجازه مشارکت در اقتصاد بازار به همان میزانی که در شمال غربی اروپا وجود داشت، نداشتند. موقعیت زنان در هلند که با شکاف دستمزد سنجیده می‌شود، به‌بوژه در مقایسه با انگلستان، اما به‌بوژه در مقایسه با اروپای جنوبی و شرقی، مطلوب تلقی می‌شود. در مقاله اخیر، دراپجمن و گوزالس آگودو (۲۰۲۰) این دیدگاه را حداقل برای دوره ۱۵۵۰ تا ۱۶۵۰ رد کردند.

شواهد ما در عوض، مربوط به برتقال است و کل کشور را در طول چندین قرن و همین‌طور طیف گسترده‌ای از حرفه‌ها را پوشش می‌دهد. به‌طور کلی، شواهد ما با نتایج درایجمن و گوزالس آگودو (۲۰۲۰)، برای اسپانیا مطابقت دارد. ما بحث خود را به دو تکنال اصلی تبعیض در بازار کار تقسیم می‌کنیم: یعنی شکاف دستمزد جنسیتی و محدودیت برای مشارکت در بازار. با در نظر گرفتن هریک از این موارد به تهیه خود، ما هنجارهای مختلف اجتماعی و تبعیض جنسیتی را به‌عنوان توضیحات معتبر برای واگرایی درآمد برتقال در مقابل اروپای شمال غربی رد می‌کنیم. در مجموع، شواهد حاکی از آن است که اختلاف لگدی در درآمدهای جوامع اروپای غربی توسط عوامل دیگری ایجاد شده است.

پیشینه تاریخی

از زمان هاجنال (۱۹۶۵)، ادبیات گسترده‌ای استدلال کرده است که EMP انتخاب‌های باروری اروپای غربی را حداقل از قرون وسطی مشخص می‌کند. این مجموعه از اعمال و هنجارهای اجتماعی، برای مثال، دلالت بر این داشت که زنان در اواسط تا اواخر دهه ۲۰ سالگی ازدواج می‌کردند، بسیار دیرتر از موارد دیگر، از جمله در آسیا.

در چندین مقاله و کتاب اخیر، زلدن و همکارش استدلال کرده‌اند که EMP در اروپای جنوب غربی اعمال نمی‌شود، یا حداقل به همان میزان سایر کشورهای اروپایی مانند هلند و انگلیس وجود ندارد. طبق فرضیه «اقتدار زنان»، این وقایت که نهاد EMP در اروپای جنوب غربی اعمال نمی‌شد یا حداقل ضعیف‌تر بود، پیامدهایی برای مشارکت زنان در بازار کار و انتخاب‌های باروری داشت. ازاین‌رو، دلایل نهادی و فرهنگی اساسی که این شیوه‌های متفاوت را توضیح می‌دهند، توضیح دهند نکته نهایی رشد اقتصادی در برتقال، اسپانیا و ایتالیا هستند. تا آنجا که به برتقال مربوط می‌شود، یک مشکل اصلی با فرضیه «اقتدار زنان» این است که این کشور تا اواسط قرن هجدهم عملکرد اقتصادی نسبتاً خوبی داشت. عملکرد اقتصادی سرانه تا سال ۱۷۵۰ خوب بود، تنها از دهه ۱۷۸۰ بود که کاهش مداوم آغاز شد و تفاوت‌های آنگاری در نرخ رشد اقتصادی سرانه نسبت به کشورهای با بهترین عملکرد آغاز شد و این سطح ضعیف عملکرد تا قرن نوزدهم ادامه یافت. این حقایق یک سوال مهم را ایجاد می‌کند: چرا برتقال دچار افول اقتصادی شد؟ این نمی‌توانست صرفا به‌دلیل افول ایبرانتوری باشد؛ زیرا در نیمه دوم قرن هجدهم تجارت بین قاره‌ای در اوج خود بود (کلسنا و همکاران، ۲۰۱۵).

امیررضا انگجی
پژوهشگر توسعه اقتصادی
Alborz.payam@gmail.com